

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. március 17.

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 22 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyiltterek díja előre fizetendő.

Magyar tisztképzés.

(x) A parlamenti béke létrejöttével most már van remény arra, hogy a törvényjavaslatok tárgyalásaira is rákerül a sor. Ezek közé tartozik a magyar tisztképzésről szóló.

Régi óhajta az a nemzetnek, hogy a közös hadsereg magyar csapatai kizárólag magyar honossági tisztekkel láttassanak el. De ezen óhajtól ma még távol állunk. Dacára, hogy az 1882 évi XXV. törvények, a közös hadsereg nevelő- és képző-intézeteinél, az akadémiákban és reáliskolákban százhusz magyar állami alapítványi helyet rendszeresített. Ezt szolgálta továbbá az 1897. évi XXV. törvények is, a mely az alapítványi helyeket — a hadapródiskolákra való kiterjesztés mellett — kétszázötvenre emelte.

A magyar tiszt elem ezeknek révén a közös hadseregben szaporodott ugyan és szaporodik is, de nem oly mérvben, ahogy az kívánatos lenne.

A közös hadsereg magyar csapatainál magyar honossági tisztekben meglevő maximális hiány, ide számítva azon tiszteket is, kik az Ausztriában levő magasabb hatóságokhoz és intézetekhez be vannak osztva s kiknek beosztását úgy az egyéneknek, mint a hadsereg magyar csapatainak jól felfogott érdeke, jövőben is megkívánja, jelenleg kerek számban háromezer főre terjed.

Ennek a nagy hiánynak mielőbbi pótlása képezi azon célt, a melyet a kormány maga elé tűzött s a melynek elérésére törekszik a magyar alapítványi helyeknek újabb szaporítása által is. S ezért emelte a napokban beadott törvényjavaslatával a magyar honos ifjak részére az alapítványi helyeket 1073-ra, melyeknek az egyes intézetekre való felosztása a törvényjavaslatba be van iktatva.

Magyarországnak azon jogos igénye, hogy a közös hadsereg nevelő- és képző-intézeteiben annyi helyet foglaljon le magyarországi honossági ifjak számára, a mennyi a mindkét állam által kiállítandó ujoncjutalék Magyarországra eső százalékának megfelel, a szervezett rendszabályok által biztosítva van.

Ezen törvényjavaslat, a mikor törvényerőre emelkedik, oly tágas utat nyit a magyar ifjuságnak a közös hadsereg tisztikarába való belépésre, hogy ez rövid időn belül teljes mértékben elfoglalhatja a közös hadseregben őt megillető helyet.

Ha a magyar ifjuság ezen helyeket teljes számban elfoglalja, rövid idő múlva

a közös hadsereg magyar csapatai magyar honos tisztekkel el lesznek láthatók. A magyar oktatási és vizsgálati nyelv már az 1904—905-ik tanévtől kezdve, a közös hadsereg nevelő- intézeteibe be lesz hozva és így ifjuságunk felkeresheti ezen intézeteket, a mit még az is elősegíthet, hogy a honvéd főreáliskolákat végzett növendékek ezentúl a cs. és kir. katonai akadémiákba is beléphetnek.

Ideje szakítani azon fonák társadalmi fölfogással, hogy ifjaink mind a hivatali pályákra tódulnak. Oly nagy a torlódás e téren, hogy vajmi kis remény van az előhaladásra. Költekeznek a szülők azért, hogy fiaik megrekedjenek egy kis állásban, s az üresedésbe jövő helyért van élet-halál harc.

Lépjének ifjaink a katonapályára is!... mind hangozathatjuk a magyar hadserget, ha ifjaink nem lépnek a katonai pályára. Most már meg van adva az alkalom, hogy a magyar ifjuság okkupálja a nekik szánt helyeket. Ezzel nemcsak hazafias tettet cselekszik, hanem megélhető állapotba is jut, lévén jól díjazva a tiszt állás.

Hagyjunk fel már a hangzatos jelszavakkal, mint minők: „magyar üldözés“, „osztrák hadsereg“ stb. Ilyesmiknek ma már semmi érzéke nincsen. Hire-hamva sincsen a magyar üldözésnek, s a hadsereg édes mindnyájunké. A magyar csapatok ha el lesznek látva magyar tisztekkel, nyoma sem lesz az „osztrák szellem“-nek, mint amit annyira szeretnek sokan hangoztatni.

Ne hallgassanak a magyar szülők az oly hangokra, a kik folyton a hadserget gyalázzák. És azon sincs mért aggódni, hogy a német nyelvet is el kell sajátítani. Egy elterjedt nyelv tudása csak haszon, de az senkit ki nem vetkőztet faji jellegeből. A francia tisztnak muszáj tudnia a német nyelvet, a németnek meg a francia nyelvet, az orosz tiszteknek meg a franciánémet nyelvet; — de azért ezen sem Franciaországban, sem Német-Oroszországban senki meg nem ütközik. Mért volna csak nálunk baj a német nyelv tudása? ... Hiszen az ellenzék korifeusai mind beszélik a német nyelvet, és igen a fiaik is, mint teszem fel az Ugron fia Berlinben tanult, a Polónyi fia meg most tanul Berlinben. De azért Ugron és Polónyi dörögnek a német nyelv ellen. Bizony ez nem igen következetes eljárás.

A kit a német nyelv tudása kivetkőztet a magyarságából, az egy oly megvetni való egyén, hogy vele nincs mit szóba állania. De vajmi ritka lehet az ily egyén.

Nincs tehát semmi ok arra, a mi visszatarthatná a szülőket attól, hogy fiaikat ne adhatnák a katonai pályára.

A mi a helyek rendszeresítése folytán szükséges évi költségvetést illeti, ennek indoklására is kiterjeszkedik a törvényjavaslat. Megtudjuk ebből, hogy a katonai nevelő- intézetekbe felvett növendék után a jelenleg fennálló szabályok szerint az al- és főreáliskolában évenként 800 kor., az akadémiában 1600 korona fizetendő, — míg a hadapródiskolákban, a hol a felvett növendékek után az évi tandíj fizetendő, a mely a katonai egyéneknek évi 24 koronában, állami alkalmazottaknak évi 160 koronában, egyéb állampolgároknak évi 300 koronában van megállapítva, — s a növendék zsebpénzzel is ellátandó, a legnagyobb tandíjat véve alapul, egy alapítványos növendék évenként 400 koronában fog kerülni. Ezeket alapul véve, valamennyi hely betöltése esetében összesen 612.800 koronát fog kitenni.

Tehát a reáliskolákban, az akadémiákban, a hadapródiskolákban rendszeresített helyek összes terhe 612.800 korona. Ezen összeg képezi azon terhet, a mit az országos költségvetés évi terhére kell iratni. És a mit az ország szívesen visel, csak hogy elérhesse végre azon célt: hogy a magyar katonai tisztikar létrejöhessen.

Ürmösy Lajos.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház az egész országban örömmel fogadott béke helyreállítással megkezdte a munkát. Márc. 11-én letárgyalta s elfogadta általában s részleteiben is az ujonckról szóló javaslatokat s szombaton harmadik olvasásban is megszavazván, hozzáfogott az 1904-ik év első 4 óra szülői indennitási javaslat tárgyalásához.

Neményi Ambrus előadó után, aki elfogadásra ajánlotta a javaslatot, a Kossuth-párt részéről Barta Ödön szólalt fel és kijelentette, hogy pártja nem fogadja el ugyan a javaslatot, de rendkívüli eszközökkel nem állja útját annak.

Apponyi Albert gróf volt a következő szónok, aki hosszabb beszédben fejtette ki pártja álláspontját. Az indennitási javaslatot ő sem fogadja el.

Gróf Tisza István szólalt fel ezek után és Apponyi szavaira reflektálva kijelentette, hogy a 67-es alapon sok nemzeti vívmányt lehet elérni. Barta Ödönnel szemben pedig védelmezte a dualizmust.

Az ülés végén Holló Lajos interpellált a sponon huszárok büntetése ügyében.

A képviselőház márc. 14-iki ülésén folytatták az indennitásról szóló javaslat feletti általános vitát.

Felszólaltak: Csernoch, Holló Lajos, Bedőházy János, mind a javaslat ellen.

Ezután felszólalt gr. Tisza István miniszterelnök és előterjesztett munka programját.

A miniszterelnök által beterjesztett munkatervet szerint az ujonejavaslat után tárgyalnak az 1903. évi költségvetést, az olasz kereskedelmi szerződést, magyar-horvát provizoriumot.

Azután a miniszterek felelőnek az interpellációkra és a kérvények intézetének el. Husvétra két heti szünetet kapna a képviselőház. Szünet után tárgyalnak a beruházásról szóló javaslatot, vármegyei tisztviselők fizetésrendezését, az anyakönyvekre vonatkozó javaslatot, a polgári perrendtartást és végül az 1904. évi költségvetést.

A főrendiház ülése. A főrendiház március 14-én ülést tartott az ujonejavaslat tárgyalása végett.

Gróf Zichy Nándor indítványára a ház zárlatától eltérőleg sürgősen letárgyalták az ujonejavaslatot.

Március 15-ike.

Kézdivásárhely, márc. 15.

A magyar történelem legragyogóbb eseménye, a magyar nemzet ezeréves életének legtüdősebb napja: március 15-ike, hova-tovább, annál nagyobb ünneplés tárgya kis városunkban. Csak a hivatalokban nem ünnepelnek; a nemzet apraja, nagyja, ifja és örege azonban egyaránt részt kér a nagy évforduló ünnepléséből, mely ez évben nálunk még melegebb, lelkesítőbb volt, mint más években.

A szép nap borusan köszöntött ránk, csaknem egész nap hullott az áldás az égből. Ez azonban nem volt egyáltalán lehangoló befolyással az ünneplésre. Csak a nemzeti zászlók nem lengtek oly nagy számban, mint más időben, de a nemzeti érzések egész melegségükkel, egész fényükkel domináltak a szíveket.

Nem kevesebb, mint kilenc ünnepély folyt le a napon városunkban: négyen a felnőttek, öten az ifjuság kért részt az ünneplésből.

Ezek az ünnepélyek mind a Kaszinó állandó ünneprend-biz. 17 éves hazafias ifjú irányu munkaságából sarjadzottak ki. S bár egyen-egyenként valamennyi egy-egy kerek egészet alkotott, mintha mindenik mégis a kaszinó ünnepélye körül forgott volna, mintha mind onnan szívta volna lelkesedést, szent hevületet. Természetes tehát, hogy első sorban ezen, úgy mondjuk: főünnepélyről szól referádánk.

Délután fél két órakor a tűzoltó zenekar sikerült tényszerűen jelezte az ünnepély kezdetét. Két órakor nagy közönség élén az állandó ünnepély-

rendező-bizottsággal, a Rákóczi-induló hangjai mellett kivonult a ref. temetőkeribe a 48-as idők kiváló alakja: agyúöntő Turóczy Mózes sírjához, hogy elhelyezze arra a hálás utódok gyönyörű babérszörűjét, melyet két díszmagyarruhás tanuló ifjú (Kiss Győző és Vajna Gábor) vitt ki s melynek széles nemzetiszin szalagján a felirat állott: „Agyúöntő Turóczy Mózesnek — a március 15-ikét ünneplő polgárság”. A sírnál a Nagy Gerő vezette ref. dal-kör énekelt két hazafias dalt, melyek közt Szabó Jenő költőpap mondott Turóczy Mózes érdemeit nagy hatással méltató, gyönyörű beszédet, melynek végével elhelyezte a szép koszorút a sírra.

A temetőből a nagy közönség a Vigadóba ment, hogy részt vegyen a főünnepélyen. A Vigadó ekkor már tele volt lelkes ünnepelő közönséggel. Az ünnepély a már közölt műsorral folyt le minden pontjában általános tetszéssel kísérvé; mégis kiemelkedtek belőle a Gross Ida k. a. martonfalvi állami tanító és Zsigmond György főgimnáziumi tanár kitűnő szavatai, melyeket a közönség kiváló tetszéssel fogadott s zúgó éljenzéssel, kihívással honorált. Legnagyobb hatást azonban a Tóth Balázs főgm. tanár ünnepi beszéde ért el; s azt hisszük, hogy nem túloznak, midőn azt állítjuk, hogy ez a beszéd a városunkban 17 év alatt ily ünnepélyeken elmondott alkalmi beszédek közül is kiemelkedett hatás és belső erő, s változatos tartalommal s bár a beszéd politikai vonatkozásainak nem mindenikével értett mindenki egyet, abban azonban mindenki egyetértett, hogy Tóth Balázs egy előkelő, tartalmas szónok, ki bírja ama kelleket, melyekkel a hallgatókra hatni lehet. Fényes bizonyossága ennek az a gyakran meg-megújuló sűrű taps, éljenzés, melyben a beszéd alatt részesítették a szónokot s a végén felzúgó, pár percig tartó lelkes taps, éljenzés és kihívás.

A kaszinó rendezte ünnepélyen kívül a „Kereskedő Ifjak Társulata”, az „Iparos Ifjusági Egyesület” és a 48-as kör rendeztek a felnőtteknek ünnepélyeket, mindannyi helyen nagyszámu közönség jelenlétében.

Az „Iparos Ifjusági Egyesület”-ben M. Székely János igazgató mondott eszmédus, lelkesítő, nagyhatású ünnepi beszédet; Turóczy Tekla k. a. és Jancsó István egyl. tag kitűnő szavatokkal, Kapusi Károly és Elek Lajos egyl. tagok pompás kettős dalokkal emelték az ünnepély sikerét.

A „Kereskedő Ifjak Társulata”-ban Kiss Károly alelnök rövid, tapintatos megnyitója után Biró Lajos főgm. tanár tartott tüzesson, ifjai hővel

hatásos szép beszédet; Zakariás Erzsike k. a. Szabó Jenőtől szavalt egy alkalmi költeményt, melynek végével a szavalót és a szerzőt zajos kihívásban részesítette az intelligens közönség; hasonló elismeréssel honorálta Both Mihály r. k. kántort is, ki a Talpra magyart adta elő nem közönséges szavalóképességgel és sikerrel. Múltó fináléja volt a szép műsornak azok a gyönyörű művészi kettős dalok, melyekkel Dr. Gyöngyössy István és Nagy Gerő gyönyörködtették a hallgatóságot, mely addig tapsolta a kedves énekes párt, míg egy újabb számmal meg nem toldották kitűnő közreműködésüket.

A 48-as kör is a Vigadóban ünnepelt a kaszinó ünnepélye után, szintén lelkesen, hatásosan; ennek műsorából a Kupán Irén k. a. gyönyörű szavata, dr. Nagy György ügyvédjelölt alkalmi és Gáspár István nagyszabású megnyitó-beszéde érték el a legnagyobb hatást.

Ezekben beszámoltunk a nagyok ünnepélyeiről. Szépek, lélekemelőek, magasztosak voltak általában méltóak a nagy nap történelmi jelentőségéhez.

De nem maradtak azok mögött az ifjusági ünnepélyek sem. A ki ezeket végig hallgatta, erős meggyőződést szerezhetett arról, hogy a tanuló ifjuság hazafias nevelése városunkban lelkes hazafiak és honleányok kezébe van bízva.

A kis emberek: a m. kir. áll. elemi fiú- és leányiskolák növendékeinek ünnepélye volt ezek közt sorban az első, reggel 8 órakor a tornacsarnokban. Itt M. Székely János ig. mondott a kis tanulóknak értelmi köréhez alkalmazott s e nemből kitűnően sikerült, pompás ünnepi beszédet; Kapusi Róza és Kupán Kálmán szavaltak bátran, ügyesen; az összes tanulóknak elénekelték együtt a Himnuszot és a Szózatot s a Talpra magyart Rákosi József műértő vezetésével.

9 órakor a polgári leányiskola ünnepelt a tornacsarnokban; itt Balázs Márton igazgató nyitotta meg az ünnepélyt egy rövidsége mellett is tartalmas szép beszéddel; Vajna Erzsike IV. oszt. növendék ünnepi beszédet mondott, Jakab Erzsike, Deák Mariska, Császár Katinka hazafias költeményeket szavaltak, Welreiter Erzsike cimbalmozott s feladatukat — a közönség és szülők egyhangú véleménye szerint — mind az ennyire ügyesen, vonzóan és kedvesen oldották meg, a melyért elismerésül sok éljents és tapsot is kaptak. Legszébb része azonban ezen ünnepélynek az a három karének volt, melyet Rákosi József kitűnő vezetése mellett az összes növendékek adtak elő, valóságos frenetikus hatást,

T Á R C A.

Márciusi napok emlékeiből.

(Folyt. és vége.)

Természetesen nem fogadta el tőle a pénzt s a rajongó bécsi, ki nem volt más, mint Fütter bécsi egyetemi tanár, megkapta a példányokat s akadálytalanul csempészhette be Bécsbe. A sorompónál senki sem vizsgálta át a csomagokat, a pénzügyőr krétával keresztet húzott a pakkra s azzal tovább eresztette a veszedelmes újságlapokat.

Ilyen hangulat uralkodott Bécsben, mikor a nádor utra kelt, hogy a magyar deputációt az uralkodó élé vezesse. „Ki tudja, visszatérek-e még rebegette szomorú sejtelmek közt — talán agyon is ütnek.” Helyzetét világosan látta abban a tragikus alternatívában, hogy vagy az udvar bizalmát játszta el örökre még abban az esetben is, ha mindent megkap, a mit a nemzet nevében kívánt, vagy pedig semmit sem ér el és akkor Magyarországra sohasem térhet vissza többé. „Tudom jól, — jegyezte meg ösztönszerű előérzettel megkapva — hogy ha magyar miniszterium nélkül térek vissza, az országgyűlési ifjuság királylány kiált ki. Már pedig, ha megszűnök is nádor, még sem szűnök meg főherceg lenni. Ha ez történne, egy pár óra alatt tulleszek a határon és Magyarország sohasem lát többé viszont.”

Bécs e nevezetes napokban sajtósághoz hazafias paroxysmus képét mutatta. Kokárda viritott minden keblen; öregek, ifjak, gyermekek, asszonyok nemzeti díszben pompáztak. A történelemben egyetlen példa volt, hogy a merev magyarság s németiség kibékülése külső kifejezést nyert s a magyar országgyűlési if-

juság a magyar színek mellett a bécsi kokárdát, — a fehér szallagot is viselte. A bécsi opera március 16-iki előadásán Don Juan nemzeti fejdíszben, viharos éljenzés között lépett a színpadra s midőn valaki a színházban jelenlévő F. magyar magnást gróf címen szólította, az megfordult és így felelt: „Semmi gróf — F. polgár!”

Mikor a nádor Bécsbe érkezett, a vámnál nem fináncokat talált, hanem főleggyverkezett tanulókat, kik hangos éljennel fogadták. A Metternich-villa előtt a berlini muzsafijak pipázva táboroztak. A város csukott kapuja föltárult a főhercegi lakáj „István főherceg” kiáltására a „Stephan-platz”-on a nép kifogva a nádor kocsiájából a lovakat, lelkes ovációk közt maga vonta a hintót a Burgba. Jellemző a bécsi közép gondolkodás módjára, hogy mikor a nádor a Burgból elhajtott, a Batthyány-lépcső előtt összesereglett nép közül egy polgár megkérdezte vele volt társát, ki az az uraság, a ki most távozott? „Na kénnt du denn nit? Dös is jader König von Ungarn” — volt a felelet.

Tudjuk, hogy a magyar nemzet kíváncsi csak részben mentek teljesebbé s a nádor, hogy a kiegyezés utolsó akadályait elhárítsa, visszautazott Pozsonyba a magyar országgyűlést engedékenységre hangolando. Ekkor történt az a sajtósághoz véletlen, mely a forradalom sorsát eldöntötte, s mely igazi hajszál szerepét játszotta a bekövetkezett eseményekben. Ez eddig kevésbé ismert epizódot részletesen elmondják azok a főljegyzések, melyek a nádor szóbeli közleményei alapján ismeretes tollból 1869-ben e cím alatt láttak napvilágot: „Stephan Victor, Ercherzog von Österreich, sein Leben, Wirken und sein Tod Wiesbaden.”

Mialatt a nádor a külön magyar pénzügy, hadügy és belügyre vonatkozó kíváncsalmak tekintetében

Pozsonyban a rendek állhatatosságát igyekezett megtörni s törekvéseit már már siker koronázta, ugyanazon idő alatt Bécsben Zsedényi udvari tanácsos dolgozott egészen ellenkező irányban, t. i. a magyar országgyűlés kíváncsalmait változtatlan elfogadtatása érdekében. Csodálatos, ez a törekvés is sikerült, úgy hogy ugyanazon pillanatban, melyben a nádor a Pozsonyban kivívott concessiókkal Bécsbe érkezve, a Burgban berendezett lakosztályába szavakkal lépett be: „Victóriát kedvező feltételeket hozok!” — már ott találta Zsedényit, a ki közbe vágott: „Késő, császári föntség! Már időközben mindent megadtak s erről értesítettem is Batthyányi minisztert.”

A nádor nem mutatta megütődését, de teljes oka volt rossz néven venni a beavatkozást, mely egyként gyöngítette helyzetét fölfelé és lefelé. Teljesen kompromittált színben tűnhetett föl a magyar országgyűléssel szemben, mely előtt a kiegyezés lehetőségének egyedüli feltételül az engedékenységre szükségét hangoztatta, s ime most kitűnő, hogy a mit neki Bécsben meg nem adtak, azt sikerült kivívnia egy sokkal jelentéktlenebb tényezőnek. Nem csalódnunk, ha ennek a véletlen eseménynek tudjuk be a nádor teljes kiszorulását nem sokkal utóbb úgy az udvar kegyéből, mint a politikai szereplés színteréről.

A mi Zsedényit illeti, ő teljesen rehabilitálta magát a közvélemény előtt a külön magyar pénzügy-, hadügy- és külügynek a királyi rescriptumban tartalmazott megtagadásáért, melynek odiumával őt illették. Ez ügyes köpenyfordítással sikerült a hangulatot annyira kedvezővé tenni maga iránt, hogy alig pár nappal rá, az április 10-iki kerületi ülésen maga Batthyány és Deák indítványozták a kiegyezés létrehozása körüli érdemeinek ünnepélyes jegyzőkönyvbe írtatását.

V. S.

zajos tetszést kelte föl a hallgatóságban, mely a kuruc nóták s a Hunyadi induló megújításáig nem szűnt meg az elismerő és jutalmazó tapsokkal.

A polgári fiúiskolában Baló László igazgató nyitotta meg az ünnepélyt rövid, tartalmas beszéddel, míg a nagy nap jelentőségéről Zajzon Sándor tanár mondott az ifjúsághoz alkalmazott, lelkesítő beszédet; Elekcs Imre, Vén Sándor, Balogh Antal, Süks József tanulók hazafias verseket szavaltak s Kelemen Miklós sikerült felolvasást tartott.

A főgimnázium ünnepélye a Vigadóban, szintén igen szépen sikerült; nagy és intelligens közönség hallgatta végig a csaknem minden pontjában pompás hatással díszeskedhető ünnepélyt, bizonyosságot téve arról, hogy mily sok jó erő van a székelly ifjúságban, Fekete András VIII. o. t., önképzőköri elnök volt, az ünnepi szónok. Lelkes hévvel előadott, gondosan kidolgozott beszédével zajos sikert aratott: Jénaki Ferenc VIII. o. t. csinos megnyitójával, Becsek Zoltán VII. o. t. és Kiss Gyula VIII. o. t. átérzett, gondos és ügyes szavalaikkal, Bardoc Lajos, Cirják Gyula VIII. o. t. és Nemes Anna IV. o. magán tanuló kedvesen produkált hazafias drámolettjükkel s utóbbi egy melodrámaival is, Pus-kás Gábor VIII. o. t. és Jancsó Endre IV. o. t. hegedűn és cimbalmon rendkívül csinosan, fejlett zenei érzékel és jeles gyakorlattal előadott Ocskay-szerenád-jukkal, Keresztes és Zakariás fuvola kettősükkel mind-mind nagy élvezetet szereztek a közönségnek, mely mindannyiját éljenezte, tapsolta s Piskást és Jancsót meg is ujrátta. Végezetül Gáspár István vezető tanár tartott egy magas színvonalon álló, klasszikus szépségű záróbeszédet, melynél szebb finálét ünnepélyen alig hallhatni.

Legutoljára hagytuk az iparos tanonciskola ünnepélyét. Mert az iskola hazafias tanítótöbbsége ezekről sem szokott megelégedezni s mint már évek óta állandóan, most is egy egyszerű műsorral szépünnepélyt rendezett számukra. A tanulók közül ketten szavaltak ügyesen hazafias verseket; az összes tanoncok pedig együtt elénekelték a Himnuszot, a Szózatot s a Talpramagyart. Alkalmi beszédet M. Székely János igazgató mondott, a ki lelkesedve s lelkesítve oktatta ki a fontos nap jelentőségéről a tanulóifjúságot.

Megemlékezésünk teljességéül felemlítjük, hogy hogy a 48-as kör elhalt elnöke Molnár Józsiás sir-jára koszorút helyezett el s este Nagy György ügyvédjelöltnek lámpionos menetet rendezett. Amott Bíró Lajos, emitt Molnár Emil voltak az alkalmi szónokok.

Este az összes vendéglőkben társas vacsorák fejezték be a nagy nap évfordulóját.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés** Balázs Ferenc, alesperes, torjai plebános, a kézdí-orbai r. k. papság e kiváló alakja, szép kitüntetésben részesült. Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök főesperessé nevezte ki. A kinevezés-hez, mely minden körben, hol ismerik az új főesperest a legnagyobb örömmel találkozott, őszintén gratulálunk. Ad multos annos!

— **Felolvasó-estély** A helyi kereskedő-ifjak társulata folyó hó 19-én saját helyiségében szakszerű felolvasó-estélyt fog tartani az alábbi tárgysorozattal: 1. Bevezető előadás Kiss Károly alelnöktől. 2. Felolvas: Fejér Antal társulati elnök. 3. Szabad előadást tart: Kiss Károly t. alelnök. 4. Szavalt: Nuvidsán Kálmán t. tag. Ezen estélyre külön meghívók nem lesznek küldve, hanem úgy a pártoló, rendes és tiszteletbeli tagok e lap útján hívatnak meg.

— **Egy székelly ifjú ünneplése.** Kézdívár-helyi István János, kolozsvári egyetemi jogszigorló, az ottani „Athletikai Club” alelnöke, a múlt vasárnap rendezett országos vívó- és tornaversenyen újabb kitüntetésre tett szert. A kard bajnoki vívó-versenyen összes ellenfeleit nagy fölényvel legyőzte s így kard-bajnoki címet és nagy aranyérmet s oklevelet nyert. István János már a második vívó-versenyben került ki, mint első győztes aranyéremmel s így a székelly vérenek újabban dicsőséget szerezvén, őszintén gratulálunk, mostani kitüntetéséhez is. A versenybírók tagjai: Gróf Lázár Vince, dr. gróf Vass György, Bárány Aladár, Br. Bánffy Albert, Lárpy György, Lárpy István és Lárpy László voltak.

— **Véletlen gyilkosság** történt Kézdívár-helyen f. hó 14-én a honvéd laktanyában. Lövési gyakorlatok folytak. Ferencz Károly csikaptoccai honvéden volt a lövés sora. A szabályok szerint lött célba a gyakorló — állítólag — Fekete-fegyverrel. A mikor elsült a fegyver, a céltábla ellenőrizője szentkatolnai Boldizsár József idő előtt előbújt helyéből s a fegyverből kilőtt lövedék jobban halántékra oly szerencsétlenül talált közvetlen alig egy méternyi közeltől, hogy Boldizsár azonnal halva rogyott össze. Ugy a szerencsétlen áldozat, mint a véletlenségből gyilkossá lett honvéd iránt általános a részvétel.

— **Halálozás.** Sepsiszentgyörgy város tanácsának gyásza van. Nagy László városi tanácsos, alpolgármester hosszas szenvedés után elhalt folyó hó 11-én. A 70 éves korában elhunyt Nagy László alpolgármester husz éven szolgálta szülővárosát, előbb mint dultó, később városi számvevő és tanácsos.

— **A székelly vasutak kiépítése.** Tisza István gróf miniszterelnök a marosvásárhelyi székelly-társasághoz leiratot inézett a kiépítendő székelly vasutak tárgyában. A leirat a következő: A székelly társasághoz Marosvásárhely. „Múlt évi június hó 16-án tartott összejövetelük határozata alapján a hozzám intézett beadványukra örömmel tudatom, hogy a kormány — teljes méltánylásával azon nagyfontosságú közgazdasági érdekeknek, melyek a székelly vasutak kiépítéséhez fűződnek — a legközelebb benyújtandó beruházási törvényjavaslatba azt szintén beillesztette. Hazafias üdvözléssel Tisza s. k.”

— **A brassói ügyvédi kamara** vasárnap tartott közgyűlésében a kamara elnökévé az eddigi helyettes elnököt Demján Simon ügyv. helyettes elnöké Dr. Vajna Gábor ügyvédet, választmányi tagokká Dr. Pap Jánost, Dr. Bodor Tivadart és Dr. Miez Andrászt választották meg.

— **Március 15-ét Bereczkben is** megünnepezték, az egész város közönsége jelenlétében, a következő műsorral: 1. Megnyitót mondott Dr. Tóth Samu. 2. és 5. Énekelt az EMKE-dalkar 3. Talpra magyar, szavaltá Bene Sándor. 4. Emlékbeszédet tartott Gligor Ferenc.

— **Gazdák,** ha nagy terméshez akarnak jutni. Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön és. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszt magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

VIDÉK.

— Hitelszövetkezeti közgyűlés Bereczkben —

A Bereczk-községi hitelszövetkezet f. évi február hó 28-án d. u. 3 órakor tartotta meg tizedik évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett.

Egy kicsiny elvetett magból, mily terebélyes fa nőtt igazolja a tagok és üzletrészek száma. Alakuláskor tagjainak száma 33 volt, jelenleg 563-at tesz ki, 664 jegyzett üzletrésszel. Működési köre Almás, Lemhény és Kézdímartonos községekre terjed ki.

A szövetkezeti igazgatóság és felügyelő-bizottságon kívül jelen volt 156 ü. r. tag, magukkal hozva 174 ü. r. tagnak felhatalmazását az alapszabályok 39. §-a értelmében.

E szerint a közgyűlésen 340 tag vett részt, kik 340 szavazatot és 383. üz. részt képviseltek, ennél fogva Farkas Ignác, mint az alapszabályok 34. §-a értelmében a közgyűlés elnöke a közgyűlést határozatképesnek nyilvánította, a jegyzőkönyv vezetésére Borbáth Jánost, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Kovács Ferenc és Gyergyai Lajos ü. r. tagokat kérte fel.

A tárgysorozatban megállapított igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az évi mérleg és nyereség-számla olvastatván fel, melyeket a közgyűlés egyhangú helyesléssel tudomásul vett, a mérleget megállapította, az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak — szokásos fentartások mellett — a felmentvényt megadta.

A szövetkezet alapját az 1903. év végén képezték a következők:

Pénzkészlet	883 K. 09 f.
Váltó kölesönök	103359 „ — „
Kötvény kölesönök	47255 „ — „
Központi üzletrész	800 „ — „
Bánatpénz	60 „ 50 „
Gépérték	150 „ — „
	152507 K. 59 f.
Befizetett üzletrészek	24609 K. 40 f.
Központi hiteltartozás	89288 „ — „
„ folyószámla tartozás	723 „ 49 „
Takarék betétek	21290 „ 36 „
Tartalékalap	9847 „ 44 „
Felnem vett osztalék	662 „ 90 „
Átmeneti kamatok	2500 „ — „
Letét	365 „ — „
Könyvtár alap	40 „ — „
1903. évi nyereség	3181 „ — „
	152507 K. 59 f.

Nyeremény számlán:

1903. évi költség	1177 K. 94 f.
Gép számlának leírás	52 „ 90 „
Mérleg számlának	3181 „ — „
	4411 K. 84 f.
Kamat számlától	4411 K. 84 f.

Közzgyűlés a mérlegben kitüntetett 3181 korona tiszta nyeresémből, az alapszabályok értelmében 10%-ot azaz 318 K. 10 f. a tartalék alapra, 5%-ot azaz 1212 K. 55 f. az üzletrészek osztalékára, 570 K. az igazgatóság és felügyelő-bizottság tisztelet díjazására és a fennmaradó 1080 K. 35 f. szintén a tartalék-alap növelésére fordította.

A tartalék-alap jelenlegi összege 11245 K. tesz ki, melyet a közgyűlés jól eső örömmel vett tudomásul.

Az alapszabályok 46. §-a értelmében Farkas Ignác, Hosszu Ignác kisorsolt és Pénzes Lázár elhált ig. tag helyét a közgyűlés egyhangú választás útján töltötte be. Farkas Ignác, Hosszu Ignác ü. r. tagokat újból 3 évre, Hankó Józsefet 1 évre megválasztotta.

Az igazgatóság odaadó munkássága, lelkiismeretes kezelése és a legszerűsebb költségek hordozása feljogosította a közgyűlést arra, hogy a 7%-os kamatlábnak 6 1/2%-ra való leszállítását egy évre eszközölhesse, a mi jól eső örömet okozott a tagoknak s köszönetet mondott az igazgatóságnak, a miért képes lett a 7 1/2%-on megkezdett kamatlábot 6 1/2%-ra leszállítani akkor, a midőn a központtól nyert kölesönök kamatlába 5 1/2%.

Az indítványok során tárgyalatott a tojás és egyéb értékesítési, valamint a fogyasztási szövetkezet létesítése, a mi a kisbirtokosok jó létére irányul. Ez ügy fontosságát tekintve, érdemleges határozatot nem hozott a közgyűlés, hanem megbízta Borbáth János v. igazgatót, hogy tegye tanulmány tárgyává és egy — már létező ilyenmő szövetkezethez szálljon ki s annak jó és hasznos voltáról készítsen egy konkrét tervezetet a jövő közgyűlésre.

Komlósi Károly a felügyelő-bizottság érdemes elnöke a szövetkezetnek nemcsak anyagi, hanem szellemi haladására is kiterjesztve figyelmét, pár évvel ezelőtt 40 korona alapot tett le egy könyvtár létesítésére, de célját megvalósítani nem lehetett; kimondta a közgyűlés, hogy ezen alap adassék át a berecki Olvasókör javára, a hol nagyszabású könyvtár áll olvasás végett a tagok rendelkezésére.

Végül a közgyűlés megleghangú elismerésben részesítette a majdnem ingyen fáradozó szövetkezet igazgatóságát s köszönetet mondott az eredményes működésért.

„Minden kezdet nehéz.” De, ha a kezdet nehezségein a szövetkezeti eszme iránt érzékkel viseltünk s minden jövedelmező forrást, a kisgazdák érdekében e térre terelünk; akkor csak ügybuzgóság jóakarát, kitartó szorgalom és fajunk iránti szeretet kell átbasszon s megtaláltuk azt az utat, a melyen haladva önmagunkon és kisbirtokos társainkon segíthetünk.

Adja Isten, úgy legyen!

Bereczkben, 1904. március hó 11-én

Borbáth János
közgy. jegyző.

H i r d e t é s e k.



Főügynököt és üzletvezetőt

keres Kezdivásárhely és vidékére elsőrangú biztosító intézet. Ajánlatok az „Első Leánykihásító Egylet” m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézést vezérképviselőségéhez Brassó küldendőik. (34.2-2.)



Egy használt, de teljesen jó karban levő
szalon garnitúra
azonnal eladó. Cím
megtudható e lap ki-
adóhivatalában. 35. 1-1.

Új elsőrangú írógépek

üzletfelosztás folytán
jutányosan kaphatók.
Tudakozódásokat „Na-
gyon jutányos“ jeligé-
vel e lapra hivatkozá-
sal Mosse Rudolfhoz,
Budapest, Ferencziek-
tere 3. intézendők. 39. 1-5.

Sz. 8703—903. tk vi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdívsárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina takarékos és hitelintézet brasonál fióktelepe végrehajtónak, özv. Dénes György, né Kelemen Amália és Dénes György végrehajtást szenvedők ellen 13460 K. tőke, ennek 1902. évi május hó 13-tól járó 6 százalékos kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltóidő 139 K. 90 f. és 259 K. 10 f. végrehajtási már megállapított, úgy 35 K. 70 f. jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1831. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §-ra hivatkozással, a kézdívsárhelyi kir. törvényszék területén levő, Lemhény község területén fekvő, a lemhenyi 469. sz. tjkvben 24 rend 7152. hrsz. kaszálóra 13 K., 65 rsz. 1374., 1375/a., 1375/b. hrsz. kertre 140 K., 66. rsz. 1773/2., 1774/2. hrsz. kertre 16 K., 67. rsz. 6803., 6804/a., 6804/b. hrsz. kaszálóra 118 K., 68. rsz. 7937., 7938. hrsz. szántóra 165 K., 69. rsz. 3566. hrsz. szántóra 29 K., 70. rsz. 1526., 1527., 1528. hrsz. kert és szántóra 140 K. az almái 4. sz. tjkvben az ifj. Dénes György és özv. Dénes Györgyné, Kelemen Amália nevén álló A + 1. rsz. 5/1., 6/1. hrsz. faház kertből álló belsejére 378 K.

3. rsz.	1295.	hrsz.	szántóra	31
4.	"	1340/2.	"	31 "
8.	"	1923.	"	23 "
12.	"	3193/2.	" kaszálóra	31 "
13.	"	3993.	" szántóra	10 "
14.	"	4308.	"	2 "
15.	"	4312.	"	8 "
16.	"	4434.	"	5 "
17.	"	4465	" vízárookra	2 "
18.	"	4514/1.	" szántóra	6 "
19.	"	4638.	"	5 "
28.	"	1896.	"	51 "

az almási 1093. sz. tljkvben Bartó János s neje Kovács Mária nevén álló A + 4. rsz. a. 1094., 1095., 1097., 1098., 1099. hrsz. szántóra 83 K., az almási 1290. számú tljkvben a Biró Emanuél s neje Gyergyai Teréz nevén álló A + 1. rsz. 2061. hrsz. szántóra 26 K., az almási 1476. sz. tljkvben a Rácz Karolina, Kelemen Karolyné nevén álló A + 1. rsz. 2122, 2123 hrsz. szántóra 25 K., 2 rsz. 2124. hrsz. szántóra 26 K., 3. rsz. 2126. hrsz. szántóra 35 K. ezennel megállapított kiköltési árban az árve-
rést végrehajtató képviselője Puscariu József ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

A lemhényi 469. sz. tljkvben levő 53.rsz. 10132. hrsz. ingatlanra nézve az árverés nem volt elrendelhető, mert annak földadója kimutatva nem lévén a kikiáltási ára nem volt megállapítható.

Árverési határnapul 1904. évi május hó 25 ik napjának d. e. 9 órája Lemhény, 1904. évi május 26 ik napjának d. e. 9 órája Nyutód és 1904. évi május hó 27 ik napjának d. e. 9 órája Almas községéhezához kitűzetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsdron alul is eladotni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. iga.ságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteendő bíratpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a köbli
tlkvi hivatal és Lemhény, Nyujtód és
Almás község előljáróságánál megte-
kinthetők.

A kir. törvényszék, mint ílkvi ha-
tóság.

Kézdivásárhelyt, 1903. évi novem-
ber hó 24-ik napján.

(37. 1—1.) Kádár,
kir. törvyszéki bíró.

Hirdetések

olcsó áron
felvételnek e lap
kiadóhivatalában.



(31. 2-18.)

Tavaszi 1904.

Tavaszi 1904.

BORÁRJEGYZÉK AZ „UNIÓ“-KERTBŐL.

A múlt évi termésű kiváló jó ujbór litere	56 fill.
" " " " kiskükküllömenti .	72 "
Izabella Rácürmös bor igen jó	80 "
1901. évi termésű rizling	80 "
1902. " " Tramini	120 "
Budai sashegyi gyógybor	160 "

Megjegyzés. A múlt évi termésű ujborból 50 literen felül (megadózatlan) literét **42 fillerbe** számítom.

A borok valódisága és tisztaságáért a felelősséget elvállalom.
Kézdivásárhely, 1904. március hó.

Kiváló tisztelettel:
(33. 2—3.) **Kölönte Mózes.**

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint köz-
ségi előljáróságok részére **ugy készpénzert, mint
részletfizetésre** kapható

butor raktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoberendezés, ruha- és étsszekrény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, hátas és heverő dívány, garnitúra, matracz, fali és toalettküör, nád- és préselt ületű hajlított székek, ablak carnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:
Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.